

Άννα Φρανκ

« Από το ημερολόγιό της Άννας Φρανκ »

► Θέμα:

Τα παράπονα της Άννας στο ημερολόγιό της για τη μεροληπτική, όπως νομίζει, στάση των γονιών της υπέρ της αδερφής της και οι γενικότερες σκέψεις και κρίσεις της για τους γονείς και τον εαυτό της.

► Βασική ιδέα:

Η ψυχολογία των εφήβων και οι σχέσεις τους με την οικογένεια.

► Ενότητες - Πλαγιότιτλοι:

● **1η ενότητα:** «Αγαπητή Κίτυ,... διάθεση της Μαργκότ»: Τα παράπονα της Άννας με αφορμή το επεισόδιο με τη Μαργκότ.

● **2η ενότητα:** «Δεν τις αγαπώ... με τα ελαττώματά της»: Η σχέση της Άννας με τον πατέρα της.

● **3η ενότητα:** «Περισσότερο απ' όλους... στα παιδιά τους;»: Η άποψη της Άννας για τη μητέρα της.

● **4η ενότητα:** «Μερικές φορές... Δική σου, Άννα»: Οι συναισθηματικές ανάγκες της Άννας και η διάθεση αυτοκριτικής.

► Χαρακτηρισμός προσώπων:

1. Η συγγραφέας (Άννα Φρανκ): Η δεκατριάχρονη συγγραφέας αποτελεί ένα τυπικό δείγμα νεαρής εφήβου η οποία καταγράφει τους προβληματισμούς, τα σχέδια και τα όνειρά της στο ημερολόγιο, ακριβώς επειδή δεν υπάρχει κάποιος στο άμεσο οικογενειακό της περιβάλλον με τον οποίο μπορεί να μοιραστεί όλα αυτά. Οι σκέψεις γύρω από το ρόλο των γονέων παρουσιάζουν μια ωριμότητα ασυνήθιστη για την ηλικία της, η ψυχική της διάθεση, όμως, χαρακτηρίζεται από συχνές μεταπτώσεις. Κατηγορεί, δηλαδή, κάποιες φορές η ίδια τον εαυτό της για την άσχημη συμπεριφορά των δικών της απέναντί της, ενώ, από την άλλη μεριά, τους κρίνει με κυνισμό σαν να είναι ξένοι. Επίσης, παρουσιάζει κάποια στοιχεία χαμηλής αυτοεκτίμησης κυρίως σε σχέση με την αδελφή της, τα οποία την αποξενώνουν όλο και περισσότερο από εκείνη.

2. Η Μαργκότ: Παρουσιάζεται ως το χαϊδεμένο παιδί της οικογένειας, του οποίου τα εξωτερικά και εσωτερικά χαρίσματα αποσπούν όλη την προσοχή των δικών της, με αποτέλεσμα την ανταγωνιστική σχέση των δύο αδελφών.

3. Ο πατέρας: Η συγγραφέας θεωρεί τον πατέρα της ως το πιο καλοσυνάτο και προσεγγίσιμο άτομο μέσα στην οικογένεια, ωστόσο ούτε ο ίδιος της δίνει τη συναισθηματική στήριξη που χρειάζεται ούτε κρατά απέναντί της στάση γεμάτη κατανόηση ή έστω απλώς ουδέτερη.

4. Η μητέρα: Η ασυμφωνία χαρακτήρων μεταξύ της συγγραφέως και της μητέρας της οδηγούν την τελευταία σε πράξεις λανθασμένες και σε μια στάση εντελώς αρνητική απέναντι στην κόρη της. Η μητέρα, αν και θα έπρεπε να κατέχει το ρόλο του στυλοβάτη της οικογένειας, ακολουθεί διαφορετική, μεροληπτική και προκαθορισμένη τακτική για το καθένα από τα δυο της παιδιά. Παρουσιάζεται ψυχρή, υπολογίστρια και ανίκανη να κατανοήσει τα προβλήματα και τη γενικότερη συμπεριφορά της Άννας.

5. Κίτυ (επινοημένη φίλη του ημερολογίου): Παίζει το ρόλο της σιωπηρής φίλης της Άννας, η οποία ούτε θα την κατακρίνει ούτε θα την αποδιώξει, αλλά υπομονετικά και ενθαρρυντικά θα τη στηρίζει στη μοναξιά της. Είναι το

υποκατάστατο της τρυφερότητας, της κατανόησης και της ζεστασιάς που δε βρίσκει στην οικογένειά της.

► Αφηγηματική τεχνική:

- Ο συντάκτης του ημερολογίου και ο αφηγητής ταυτίζονται.
- Μορφή αλληλογραφίας.
- Εξομολογείται με ειλικρίνεια τις σκέψεις και τα συναισθήματά της.

► Γλώσσα - Ύφος - Τόνος:

- Γλώσσα: Απλή δημοτική.
- Ύφος: Εξομολογητικό, προσωπικό, υποκειμενικό.
- Τόνος: Εξομολογητικός, επικριτικός, ειρωνικός.

► Εκφραστικά μέσα:

1. Μεταφορές: «πάντα εγώ τα πληρώνω», «Η δικαιοσύνη επέβαλλε...», «τη γεμίζει μ' επαίνους», «Είναι το μεγάλο μου ιδεώδες», «λίγο δικαίωμα να με παίρνουν στα σοβαρά», «ο κλόουν της οικογένειας... ο αποδιοπομπαίος τράγος· εγώ... απελπισία μου», «Τα φαινομενικά κανακέματα...», «Γαντζώνομαι στον πατέρα... αισθήματος», «η μητέρα... μου πλακώνει την καρδιά», «είμαστε τα δύο άκρα αντίθετα», «είχα πλάσει με τη σκέψη μου», «Είμαι ξεκομμένη... ν' αράξω», «το ιδεώδες... το οποίο δε βρίσκω καθόλου...», «παραβλέπω τα ελαττώματα», «να μη δω παρά... αρετές της... σ' εκείνη», «υποπτεύονται ότι μου λείπουν στη ζωή», «ο Θεός θέλει να με δοκιμάσει», «φαντάζεται πως έχει αντλήσει από τα βιβλία...», «πόσα πράγματα δεν παρουσιάζονται στο μυαλό μου...», «ξαναγυρίζω... στο Ημερολόγιό μου, που είναι για μένα η αρχή και το τέλος», «θ' αντέξω το χτύπημα », «θα καταπιώ τα δάκρυά μου», «να δω ένα αποτέλεσμα...», «αισθάνεται ότι το ποτήρι ξεχειλίζει».

2. Παρομοιώσεις: «τη συγκρίνω μόνο... με τη σκέψη μου», «σαν ένα πλάσμα». **3.**

Επαναλήψεις: «ούτε πειραγμένη ούτε στεναχωρημένη», «Η μητέρα προστατεύει... προστατεύουν...», «Πληγώνομαι κάθε φορά που..., που..., που... χάρδια», «η πιο έξυπνη, η πιο ευγενική, η πιο όμορφη και η πιο καλή!», «πάντα ο κλόουν... πάντα... ανυπόφορη... και πάντα... ο αποδιοπομπαίος τράγος· εγώ πάντα πληρώνω», «πότε εισπράττοντας... πότε πνίγοντας...», «Δε ζηλεύω... δεν τη ζηλεύω...», «ούτε την ομορφιά της ούτε την εξυπνάδα της», «η μητέρα μου δεν είναι πάντα «η μητέρα»... που είναι μητέρα... να ονομάζω μητέρα μου», «ένα ιδεώδες παράδειγμα: το ιδεώδες...», «ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα», «Ποιος άλλος θα διαβάσει... Ποιος άλλος θα με παρηγορήσει...», «να ξαναρχίσω από την αρχή...», «Έχω το ιδανικό μου... ιδανικά», «εκείνους που μ' ενοχλούν κι εκείνους...», «θα' θελα πολύ... θα 'θελα πολύ...».

4. Αντιθέσεις: «πειραγμένη... ≠ ούτε πειραγμένη», «αν ο πατέρας και η μητέρα δεν είχαν ανακατευτεί· ≠ αντί γι' αυτό, πήραν άπρεπα το μέρος...», «Δεν καταλαβαίνει... ≠ σε μένα», «ακατανίκητη ανάγκη... να του μιλήσω... ≠ αρνείται να με ακούσει...», «το ιδεώδες της γυναίκας που είναι μητέρα ≠ ...δε βρίσκω καθόλου σ' εκείνη που είμαι υποχρεωμένη να ονομάζω μητέρα μου», «παραβλέπω τα ελαττώματα... ≠ να μη δω παρά μόνο τις αρετές της», §«Τη μια μέρα, η Άννα είναι πανέξυπνη ≠ την επόμενη, η Άννα είναι μια χαζούλα», «...το βράδυ... ≠ την ημέρα...».

5. Εικόνες: «Χθες βράδυ... λυπημένη», «έχω στο νου μου... μητέρα μου», «Με μεταχειρίζονται... πράγματα».

► Ιδέες - Συναισθήματα:

- Η εξομολόγηση σε ένα ημερολόγιο δείχνει την επιθυμία του εφήβου για επικοινωνία.
- Τραγική ειρωνεία αποτελεί η βεβαίωσή της ότι κανείς άλλος δε θα το διαβάσει.
- Συναισθήματα που κυριαρχούν είναι η λύπη και η αγανάκτηση μιας έφηβης που αισθάνεται να την πνίγει η αδικία.
- Η έλλειψη επικοινωνίας με τους γονείς της προξενεί επίσης στην Άννα συναισθήματα μοναξιάς και απομόνωσης.

► Ερωτήσεις:

1. Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στην καθεμία.
2. Είναι δικαιολογημένα τα παράπονα της Άννας; Συμφωνείτε μαζί της; Δικαιολογήστε την άποψή σας.
3. Ποια θα έπρεπε να είναι η στάση της αδελφής της στο συγκεκριμένο περιστατικό;